

1. Roy

donderdag 3 november, opening tentoonstelling The Culture of Tattoos

Het is druk. Mensen schuifelen langzaam richting het podium voor een beter plekje. Ook ik dring me naar voren om niets te missen. Net zo nieuwsgierig als de rest. Op de derde rij rechts zie ik in het midden nog een lege zitplaats en met gebruik van mijn ellenbogen en af en toe een sorry mompelend weet ik de stoel te bereiken, net voordat het meisje achter de microfoon begint. Haar naam is Annette en ze heet iedereen welkom, met name de rector van de universiteit, haar professor Simon Helmerink en Henk Schiffmacher, de tattoo kunstenaar die de tentoonstelling straks officieel zal openen.

‘Het is een vreemde opening en helemaal niet zoals gepland,’ begint Annette haar inleiding. ‘Zoals u weet, wordt Myrthe, mijn vriendin, initiatiefnemer en conservator van deze tentoonstelling al dertien dagen vermist.’ Het A4-tje waarop de tekst staat, trilt in haar handen en ik zie dat ze iets wegslikt, diep ademhaalt en haar ogen verder opent om haar tranen terug te dringen. Als ze nu breekt, zal de halve zaal met haar mee huilen. De sfeer is gespannen. Ze kucht, schudt bijna onzichtbaar haar hoofd en meldt dan dat de werkgroep lang vergaderd heeft over de vraag of ze de tentoonstelling wel door moest laten gaan. In overleg met de ouders van Myrthe is ervoor gekozen om het toch te doen. Ze knikt kort naar een man en vrouw op de eerste rij, glimlacht even zonder ze echt aan te kijken. Ze vertelt dat het Myrthe gelukt was om een paar topstukken vanuit het buitenland in bruikleen te krijgen en dat zou, als de tentoonstelling voor onbepaalde tijd werd uitgesteld, nooit meer lukken. Annette maakt van de gelegenheid gebruik om alle bruikleengevers te bedanken. Hiervoor schakelt ze kort over naar het Engels. Er komen objecten uit Amerika, Australië en Oekraïne. Als ze weer in het Nederlands doorgaat, zegt ze dat iedereen hoopt dat Myrthe binnenkort weer binnen komt wandelen en als dat gebeurt, dan weet ze zeker dat haar vriendin hartstikke trots op haar tentoonstelling zal zijn. Er wordt hard geklapt. Ik klap mee en kijk om me heen of ik Simon ergens zie. Aan de zijkanten van de zaal zie ik rechercheurs staan. De manier waarop ze de zaal met hun ogen afzoeken, verradt ze. Even kijk ik recht in de ogen van een vrouwelijke rechercheur. Zal ik blijven kijken en zien wat er gebeurt? Wat verwachten ze, dat het verdwenen meisje ineens door de deur naar binnenwandelt om te zien hoe haar tentoonstelling geworden is? De kranten staan er nog steeds vol van, vooral omdat er geen enkel spoor of aanwijzing gevonden is. Dat ze de benen heeft genomen wordt uitgesloten, maar volgens mij beginnen ze daar steeds meer in te geloven. Ze schijnt onderweg naar de universiteit geweest te zijn voor een afspraak, maar is daar nooit aangekomen. Niemand heeft haar meer gezien en ook haar fiets is verdwenen. Zo’n postcode-model met plastic bloemen rond haar stuur. Ik zeg een speld in een hooiberg. Die gaan ze nooit meer vinden.

Annette is doorgegaan met haar toespraak, waardoor ik weer naar voren kijk. Ze legt uit dat het idee voor deze tentoonstelling bij Myrthe is ontstaan tijdens haar stage bij de Inuit in Canada. Ze heeft daar de medicinale functie van tattoos onderzocht, die zo’n 3500 jaar teruggaat. De Inuit gelooft dat elk mens meerdere zielen heeft, wordt hij ziek, dan is een van zijn zielen ziek. Tatoeages kunnen je tegen zielsziektes beschermen. Ik kan mijn gedachten er niet bijhouden en zoek de ruimte naar hem af. Ik verwachtte dat hij op de eerste rij zou zitten, maar zie zo snel geen kaal hoofd. Ik zie wel dat de moeder van Myrthe het zwaar heeft. Haar man heeft zijn arm om haar heengeslagen. Is het wel slim om hier te zitten als je dochter verdwenen is en je geen idee hebt wat er met haar gebeurd is? Ik zie ook mensen met een notitieblokje op hun knieën. De pers heeft de mogelijkheid om nieuws over Myrthe te horen niet voorbij laten gaan. Ik

draai mijn hoofd verder naar achter en ja hoor, daar staat ook een camera van RTL te zoemen.

Er wordt opnieuw hard geklapt en Annette maakt ruimte voor Schiffmacher, die zijn zware lijf het kleine podium ophijst. Met zijn doorrookte stem richt hij het woord eerst tot de ouders van Myrthe voordat hij aan zijn deel van de opening begint. Hij heeft een interessant verhaal over vrouwen die vroeger bij uitstek de kunst van het tatoeëren verstonden. Zij 'borduurden' de meest waanzinnige taferelen op de huid van hun stamgenoten. Hij vertelt ook over een tachtigjarige vrouw die hij in Maleisië sprak. Alle meisjes uit haar dorp waren getatoeëerd en hadden uitgerekte oorlellen. Geen man had ze anders mooi gevonden. Hij mocht haar getatoeëerde benen tot aan haar knieën zien. Nadat ze als een echte marktkoopvrouw met hem over de prijs onderhandeld had die hij moest betalen om te zien tot hoever haar benen bewerkt waren, mocht hij verder kijken. Hij wist niet meer hoeveel hij betaald had, maar haar benen waren tot vlak bij haar broekje getekend.

Ik heb niets met tatoeages, maar vind het verhaal van deze kunstenaar wel mooi. Het is hier trouwens verdomde warm voor een zaterdagmiddag in november. Iemand hier heeft een sterke lichaamsgeur. Onopvallend snuffel ik onder mijn eigen oksel, ik ben het niet.